

28. november 2009

Island trenger hjelp!

Vi må slutte å lukke øynene for islendingenes nød mens vi deler ut milliarder til fjerne land og folk.

De fleste har fått med seg at Island er meget hardt rammet av finanskrisen. Kjekke menn i landets tre banker sørget for en internasjonal ekspansjon av finansnæringen, finansiert ved lån, til et nivå som ti ganger overgikk statens økonomi. Finansnæringens suksess forplantet seg til jevne islendingers privatøkonomi. Nye boliger og biler kunne kjøpes med lånte penger, og forbruket steg til et glitrende nivå. Etter kollapsen er bankene økonomisk utslettet og overtatt av staten, statens økonomi og valutaen er rasert, og næringslivet og privatøkonomien er i dyp krise. Fordi også privates lån ofte var tatt opp i utenlandsk valuta, har lånebyrden økt i takt med fallet i den islandske kronens kurs. De fleste av de vel 300 000 islendingene er hardt rammet, mange til direkte nød, og en del sier de vil forsøke å forlate landet for å skaffe seg arbeid. Island har forhandlet med Det internasjonale pengefondet (IMF) om lån. Forhandlingene har ikke ført frem, vesentlig på grunn av en tvist med Storbritannia om ansvaret for de islandske bankenes tidligere virksomhet der.

Det er tid for å se hjelp til Island i et bredere perspektiv, - og hvorfor ikke i et bistandsperspektiv? Vi yter nå over 20 milliarder kroner årlig i bistand til fjerne land og folk, med beskjedne krav og resultater. Det er tid for å huske det engelske ord om at *charity begins at home*. Islendingene er av vår slekt, drevet fra landet av politisk konflikt, og gjennom hundreår bærerne av vår fjerne litteratur og historie. Det er ikke for meget sagt at de har vernet røttene i vår nasjonale identitet. Deres naturlige livsvilkår er blant klodens karrigste, mens vi nyter grenseløs rikdom fra tappingen av ikke fornybare og ikke gjenvinnbare naturressurser. Vi har råd til å hjelpe, - vi må også ha viljen.

Hvordan skal hjelpen utformes? Det må sakkunnskapen avklare. Det praktiske finner raskt sin løsning hvis vi bare kan samle oss politisk med vilje til en dugelig håndrekning. Slik det passer seg, slektninger og gode naboer imellom.

T